

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Podsekretarz Stanu
Henryka Mościcka - Dendys

DPT.733.6.2024 / 14
Warszawa, 14 maja 2025 r.

Pani Monika Horna-Cieślak Rzecznik Praw Dziecka

Szanowna Pani Rzecznik,

w odpowiedzi na Pani pismo z dnia 17 kwietnia 2025 r. ws. przyjęcia dodatkowego protokołu do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (EKPCz), gwarantującego prawo do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska, pozwalam sobie przedstawić następujące informacje.

Prace nad przyjęciem nowego instrumentu prawnego w zakresie praw człowieka i środowiska naturalnego toczą się w ramach Rady Europy od kilku lat. Dotychczas koncentrowały się ona na forum Grupy Redakcyjnej ds. praw człowieka i środowiska (CDDH-ENV). W ich wyniku, w listopadzie 2024 roku, przyjęto Analizę potrzeb i możliwości stworzenia nowego instrumentu prawnego w zakresie praw człowieka i środowiska naturalnego, która przekazana została do dalszych prac na forum Komitetu Ministrów Rady Europy.

Dokument uwzględnia konsekwencje orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wydanych w sprawach klimatycznych, podkreślając konieczność przeanalizowania ich wpływu na szeroko rozumiane powiązania pomiędzy prawami człowieka a środowiskiem naturalnym, a więc w zakresie wykraczającym poza kwestie zmian klimatycznych. W szczególności zwracano uwagę na zagadnienia jurysdykcji, statusu ofiary skarżących oraz legitymacji procesowej organizacji społeczeństwa obywatelskiego w postępowaniach przed Trybunałem.

Decyzją podjętą podczas 134. sesji Komitetu Ministrów Rady Europy (Luksemburg, 13-14 maja br.) zobowiązano państwa członkowskie do intensyfikacji działań na rzecz pełnej implementacji Rekomendacji Komitetu Ministrów nr CM/Rec(2022)20 dot. praw człowieka i ochrony środowiska. Ustanowiono także mandat do kontynuowania prac nad przyjęciem nowego instrumentu prawnego w tej dziedzinie, nie przesądzając jednoznacznie ani formy ani wiążącego (np. nowa konwencja lub protokół dodatkowy do EKPCz) bądź niewiążącego (rekomendacje Komitetu Ministrów) charakteru przyszłego rozwiązania.

W przypadku Polski istotne w tej kwestii jest stanowisko Ministerstwa Klimatu i Środowiska. W szczególności, w odniesieniu do przyszłego dokumentu należy zauważyć potrzebę określenia jego relacji z postanowieniami Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanej 25 czerwca 1998 w Aarhus.

W chwili obecnej wśród państw członkowskich Rady Europy brak jest zgody zarówno co do formy, jak i charakteru prawnego przyszłego rozwiązania. W związku z powyższym ew. decyzja ws. przyjęcia konkretnego instrumentu wymagać będzie dalszych prac, uwzględniających również treść i implikacje praw podlegających ochronie.

Z wyrazami szacunku,

Henryka Mościcka-Dendys
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pani Paulina Hennig-Kloska, Minister Klimatu i Środowiska